Aan de leden van de 14 gemeenteraden in Twente

i.a.a. Provinciale Staten van Overijssel

Bestuur RES Twente

Ootmarsum, De Lutte, 7 juni 2021

Dames en heren,

Recentelijk is een aangepaste versie verschenen van RES 1.0 die deze maand voor besluitvorming aan de Twentse gemeenteraden (is of)wordt voorgelegd. Het omvat naast een herziene versie ook een bijlagenboek.

De reflecties in het bijlagenboek, kunnen samengevat worden in de volgende rubrieken.
1. Verwijzingen naar de verantwoordelijkheid van gemeente, provincie, rijk, Twentse Energie Agenda of duurzaamheidsloket.
2. Veelvuldig wordt vermeld dat het in “onze” (RES) doelen staat, of dat er aandacht aan wordt besteed.
3. Met betrekking tot de vele vragen en opmerkingen over “zon op dak” wordt verwezen naar de lobby bij de landelijke werkgroep voor betere regelgeving en middelen.
Kortom, de reflecties vertegenwoordigen niet veel meerwaarde. SBTL ziet geen concrete aanpassingen in RES 1.0 als gevolg van ingediende zienswijzen, ook al zijn we ons ervan bewust, dat van formele reacties verzamelen op RES 1.0 door burgers en instellingen buiten gemeenteraden geen sprake is in de procedure. Eerder spraken wij onze teleurstelling daarover al uit. Op het toevoegen van een MER onderzoek vooraf, na, zien we geen wijzigingen op de essentiële aspecten.
Het beschikbaar stellen van de cijfermatige uitgangspunten pas bij het definitieve ontwerp achten wij onjuist en onwenselijk. Het ontnemen van inzage daarin is in strijd met openheid en transparantie.
De term ‘milde middenstem’ op blz. 65 van het bijlagenboek, toont o.i. duidelijk aan, dat te kritische geluiden geweerd horen te worden. Dat is waarschijnlijk de reden dat RES Twente het geluid van SBTL naar eigen inzicht naast zich neerlegt. Dat betreuren wij ten zeerste.

Hierna geven wij een opsomming meer in detail op met name het RES 1.0 zelf. (Daar waar aanhalingstekens gebruikt worden, gaat het om citaten uit RES 1.0).

Wij hopen dat de inmiddels her en der genomen besluiten in diverse raden van Twente om voorlopig nee te zeggen tegen plaatsing van windturbines in (Noordoost)Twente in vele andere Twentse gemeenteraden, navolging krijgt. Wie zich nog eens wil oriënteren op onze visie, verwijzen we naar de door ons gemaakte You Tube video’s daarover. Via de website www.behoudtwentslandschap.nl zijn deze voor iedereen toegankelijk.

Dan nu onze commentaarpunten in detail:

1. In de begeleidende brief wordt gesteld dat moties en reacties zijn meegenomen. Niet duidelijk wordt waar dat dan uit blijkt. Zeker omdat er moties zijn die elkaar ook tegenspreken, bijvoorbeeld bij de keuze voor of tegen windturbines.
2. Onduidelijk is hoe er omgegaan wordt met het feit dat er inmiddels al 5 Twentse gemeenten zijn, die hebben uitgesproken voorlopig tegen de plaatsing van windturbines te zijn.
3. Wat betekent het vertrekpunt te komen tot een eerlijke verdeling van de lusten en de lasten? De steden leveren met meer energiegebruik een minder groot aandeel in de productie van energie dan het platteland. En hoe wordt omgegaan met de gemiddeld 40.000 kosten om een huis energieneutraal te maken? En wat is in dit verband dan de betekenis van het vertrekpunt dat het “haalbaar, schaalbaar en betaalbaar” moet zijn?
4. Ondanks de aankondiging van toezending van alle reacties op ingezonden reacties, is die nog niet binnen (Het is inmiddels 7 juni…).
5. Welke zijn de suggesties van de zijde van volksvertegenwoordigers die inmiddels zijn overgenomen? Welke zijn niet meegenomen?
6. Wie zijn ” de partners in de samenwerking “. De belangrijkste partners zijn o.i. de burgers. Tot op heden is daar geen samenwerking mee.
7. Er wordt gesteld dat er in deze versie rekening is gehouden met maatschappelijke acceptatie. Dat is nergens onderbouwd en naar ons idee evident onjuist.
8. Er wordt gesteld dat in alle stappen om te komen tot omgevingsbeleid “inspraak” plaatsvindt. Voor wat betreft de RES is ook dit evident bezijden de werkelijkheid. Het blijft een gebeuren van bestuurders en ambtenaren. Laat staan dat er sprake is van een “grensoverschrijdend participatieproces”.
9. Dat de zoekgebieden voor wind en zon “afgestemd zijn met de lokale samenleving” is absoluut onwaar en onjuist. We dagen u uit aan te tonen hoe die lokale afstemming dan is georganiseerd en wat daaruit de belangrijkste conclusies zijn.
10. In de Twentse opgave is niet duidelijk wat het effect van zonneakkers en windturbines is op de CO2 opgave. Veelal wordt ten onrechte gedacht dat daarvan geen sprake is!
11. De wens wordt geuit om geen “onomkeerbare keuzes” te maken. De keuze voor zonneakkers en windturbines is een keuze die in elk geval 25 jaar lang onomkeerbaar is.
12. Zon op dak is door ons als één van de wenselijke opties neergelegd. Voordeel is dat er nog een beetje rendement verwacht mag worden voor de burgers en de bedrijven die daar in willen investeren. Maar niet kunnen terug leveren van opgewekte energie aan het net, zal deze bereidheid ernstig gaan aantasten. Wij blijven herhalen dat wij het onjuist vinden zon op dak van particulieren niet mee te nemen in de opgave. Het

rapport van Deloitte toonde immers onomstotelijk aan dat hiermee de energietransitie al in voldoende mate gerealiseerd kan worden.

13. De opmerking dat gezien diverse onzekerheden het doel van 35 TWh misschien niet wordt gehaald, is in strijd met de onderzoeksresultaten in publicaties van het PBL en van Dr. M Visser!
14. De opmerkingen op het verschuivende rendement in de verhouding wind en zon kunnen geen stand houden als niet alle kosten worden meegenomen, inclusief de kosten van afbraak na afloop van de levensduur van systemen en ook de verstorende werking van subsidies voor grote windturbine projecten op land.
15. Het feit dat het RIVM in opdracht van het Rijk de gezondheidseffecten van windturbines onderzoekt zou een aanleiding moeten zijn voorlopig een moratorium op windturbines in te stellen.
16. Aandacht wordt gevraagd voor hergebruik van materiaal en kosten van verwijdering van windturbines en zonnevelden. Hergebruik is veelal niet of in zeer beperkte mate mogelijk. Wieken van turbines zijn in het geheel niet recyclebaar! We betwijfelen of dit in de kostenplaatjes voldoende is meegenomen.
17. Dat RES Twente “rekening houdt met volksgezondheid, landschappelijke waarden, natuurgebieden en leefomgeving” , wagen wij ernstig te betwijfelen. De keuze voor zoekgebieden aan de binnenkant van het huidige Nationaal Landschap Noordoost Twente is daar het meest uitgesproken voorbeeld van. Maar ook niet willen wachten tot de studies van RIVM afgerond zijn, strookt daar niet mee. Verstandiger is het om te doen wat sommige gemeenten willen, namelijk om rekening te houden met de nabijheid van natuurgebieden i.h.k.v Natuur Netwerk Nederland, (of Natura 2000) of andere bijzondere landschapstypen. Windturbines passen daar op geen enkele manier bij.
18. Wij hebben zorg over de uitkomst van een “regionale MER procedure” waarin “alle locaties worden gewogen en de effecten op ruimtelijke kwaliteit in kaart worden gebracht.”
19. In “Twente als warmteregio “wordt opnieuw het uitgangspunt beleden dat de energietransitie als uitgangspunt moet hebben dat het “haalbaar en betaalbaar is. Wij dagen u uit te bewijzen dat dit het geval zal kunnen zijn ! Bovendien wordt gezegd wijken te verwarmen “zonder gebruik van fossiele brandstoffen”. De energietransitie met zon en wind zal moeten leiden tot 25% dekking van de stroomvraag (die overigens de komende jaren aanzienlijk zal groeien). Dat betekent dat er 75% nog altijd fossiel opgewekt zal moeten worden. Houden we elkaar daarmee niet voor de gek?
20. De beoogde MER procedures zouden o.a. ook moeten leiden tot “transparantie en participatie”. De wijze waarop daaraan tot op heden is vormgegeven noopt tot bescheidenheid in de verwachtingen daaromtrent.
21. Bepaald tendentieus is de conclusie over de oplossingsrichting kernenergie en thorium, omdat daar “ook fossiele grondstoffen voor nodig zijn”. We dagen u uit dat wetenschappelijk te onderbouwen. Een keuze voor 75% nog fossiel energie te blijven produceren, en fossiel ook te gebruiken als de fluctuerende bronnen wind of zon te weinig opleveren, zal te allen tijde een veel grotere CO2 belasting opleveren!

22. We zouden de lobby richting het Rijk graag uitgebreid zien met een pleidooi voor een moratorium op wind op land en actief onderzoek, zoals reeds in Canada begonnen, naar de ontwikkeling van thorium centrales.
23. Een aparte paragraaf wordt gewijd aan “Informeren en betrekken” onder gelijktijdige erkenning van het op veel plaatsen geconstateerde feit dat “ inwoners nog onvoldoende op de hoogte zijn en nog onvoldoende betrokken”. Of de voorgestelde Omgevingsadviesraad daarvoor de oplossing is, is nog maar de vraag. Wellicht is een referendum een betere oplossing, maar dan wel een referendum waarin helder en open gecommuniceerd wordt over de voor en tegens van beoogde keuzen!
24. Onze ongerustheid neemt toe als gesteld wordt dat meepraten “niet mogelijk is” als geen rekening wordt gehouden met “reeds gemaakte keuzen die randvoorwaarden zijn voor vervolggesprek”. Betekent dit, dat meedoen betekent , dat je je op voorhand dient te committeren aan de reeds gemaakte keuzes voor zon en wind?
25. De doelstelling om energiearmoede tegen te gaan is mooi. Waarom dat samen met LEI moet is onduidelijk (ze zijn er nauwelijks of worden afgeschoten omdat ze niet haalbaar zijn). Het is een gotspe te doen suggereren dat de energierekening van inwoners met een lager inkomen verlaagd zou kunnen worden, zeker in het licht van de verwachte , eerder gememoreerde, kosten van 40000 euro per woning.

Tot nadere informatie bereid,

Met vriendelijke groeten,

Thom Weterings, voorzitter Stichting Behoud Twents Landschap

Mede namens Aanwonenden Zandhuizerweg te De Lutte, Landgoedeigenaren Lutterzand., Stichting Douane Expediteursgebouw te De Lutte.